

Tizenhárom sor a csalódásról

Szétroncsolódott hát végképp ez is.
Már csak az idegvégződések ránganak,
és az fáj, ami nincs. A csonkolt láb,
a csonkolt kéz fájdalma ez, a hiányé,
az ágaitól megfosztott törzsű fáé,
a katatón betegeké, akik emlékeznek még
az önfeledt szökdelésre, a rohanásra.
Ilyen fájdalommal indulok tovább
a kanyargó ösvényen, ami nem tudom
hová vezet, micsoda kínok elébe,
micsoda nyaktörő, szegyenletes utakra.
Mégis megyek, botladozva távolodom.
És senki sem szól, senki sem kiált
utánam.

Apokaliptikus délután

Akkor már nincs segítség,
amikor hólyagos a föld,
feketén bólogatnak a fák és
kóróvá szikkadtan lehanyatlanak
a kövér hajtások, a tarka virágok,
amikor csontok buknak ki a földből,
s nyüzsg, pezseg a férgek népe,
amikor ilyen békés nyári alkonyat van,
ami valójában csak könnyű fátyol:
az iszonyat arcát alighogy eltakarja.

Patthelyzet

Tudom, hogy X olyan, amilyen.
Tudom, hogy Y értelmes,
okos és napra készen ismeri
mindazt, amit ismernie kell.
Tudom, hogy mennyit ér a szó,
tudom, hogy a részletekben,
a mindennapos kavarodásban
nehezen védhető az álláspontom.
Tudom, hogy X és Y menthetetlen.
Tudom, hogy az időnk kevés,
s mire fontosságát megértenénk,
a választásnak már nincs értelme.
S dönteni mégsem tudnék, hogy
a kettő közül először melyiket
áldozzuk fel, ha választhatnék,
ha választanom nekem kellene.

Minden olyan

Minden olyan átmeneti, suta.
Alkalomszerű, beszennyezett,
mint ez a pohár az asztalomon.
Lehetett volna másként,
minduntalan ez tolakszik föl bennem.
Valami torz esetlegesség szabja meg
Lépéseimet, időleges, halogató
hadmozdulataimat. E szélcsöndes,
libapiszkos porondon, ahol élek,
nem történik soha semmi
említésre méltó. Csak játszom.
A nyílt színen forgolódom,
idegesen és zaklatottan,
az ép eszemet kockáztatva
holmi csalóka semmiségért,
egyetlen fűszál törékeny szépségéért.
Mintha értelme lenne,
mintha figyelne valaki rám.

Hódítás vagy ajándék

Két őseredeti képet őrzünk az emberről: Adám alakját a Biblia állítja elénk, Prométheuszét a görög mitológia. Adám az istenközelség paradicsomi boldogságának emlékét hagyta ránk, Prométheusz az istenek elleni gyanakvását. Adám azért boldog, hogy gyermeki szeretetben él Istennel, Prométheusz úgy akar boldoggá lenni, hogy szembeszáll az istenekkel, és ellopja tőlük a Tüzet. Adám ajándékba kapja a boldogságot, Prométheusz a meghódítására tör.

Ősünk mind a kettő, elődje minden boldogságkereső embernek, nem tagadhatjuk meg egyiküket sem. De éppen az emberért való felelősségünk választ keres a kérdésre: melyikük megoldása viszi előre igazán az emberiséget, melyikük módján lehet boldoggá (azaz tökéletessé: egészen önmagává és egészen szabaddá) az ember?

Adám Isten bizalmas közelében él, „négy szemközt” vele. Benne, a Léti Teljességében ismeri meg önmagát és a világot, lényeglátó, homálytalanul áttetsző tudással: belülről és fölülről lát mindent. (Mai hasonlattal azt mondhatnánk: ahogyan a tervező ismeri az általa létrehozott mű minden csinját-binját.) „Ne-vükön nevezni” a világ dolgait: tudja eredetüknek, lényegüknek és beteljesülésüknek legfontosabb titkát: Istentől neki szánt ajándéku, szeretetből lett minden, s szeretetből van ő maga is.

Az istenközelség biztosítja uralmát önmaga és a világ fölött: a teremtés folytatására magától a Teremtőtől kapott fölhatalmazást. De nemcsak hatalma korlátlan, hanem szabadsága is: nemcsak uralkodhat az egész anyagvilág fölött, hanem akadálytalanul eljuthat a végső beteljesülésig, a boldogságig: magáig Istenig. Isten létre szerette a semmiből, s megajándékozta öntudattal, szabadsággal meg szeretni tudással. Evvel a szeretettel Adám átlendülhet azon az áthatolhatatlan szakadékon is, amely a végest az Abszolúttól elválasztja.

Emberi történelmünk leggyökeresebb titka ez: Adám a szeretetben egyesülhetne Istennel — ő azonban mégis elutasítja a fölkinált boldogságot, egyetlen életlehetőségét.